

LOOPBAANORIENTATIE BIJ VMBO LEERLINGEN

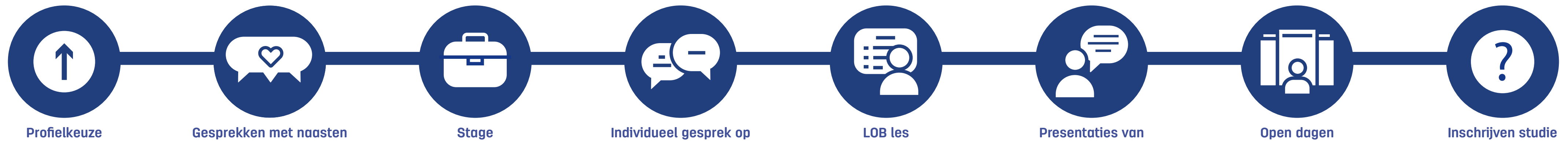
Sleutelmomenten van de verschillende loopbaanoriëntatie-profielen van VMBO leerlingen

In dit document zijn de inzichten verzameld van het kwalitatieve onderzoek over de studiekeuze van VMBO leerlingen. De sleutelmomenten geven de essentiële momenten aan waarop een studiekeuze kan veranderen en waar scholen en thuisomgeving loopbaanoriëntatie kunnen ondersteunen en stimuleren. Dit is kort algemeen beschreven, maar vooral de interpretaties van de verschillende leerlingprofielen op deze sleutelmomenten zijn interessant. **Zo denken zij** beschrijft de interpretatie van een profiel per sleutelmoment en **Ondersteun ze** beschrijft kansen en valkuilen.

Actieve Verkenners	Iverige Visionairs
Volgzame Afwachters	Nonchalante Standvastigen

In grote lijnen onderscheiden de leerlingprofielen zich op twee manieren: ten eerste hun houding tov het maken van een studiekeuze en ten tweede de mate van besluitvorming. Dit vormt de basis van de segmentatie waaruit vier profielen zijn ontstaan.

Lees dit overzicht horizontaal voor de sleutelmomenten van een profiel, of bakijk juist verticaal hoe de verschillende profielen reageren op een specifiek sleutelmoment.

Profielkeuze De profielkeuze wordt in het 2e jaar gemaakt. Leerlingen kiezen voor een pakket met specifieke vakken. Er bestaan 10 verschillende profielen maar de meeste scholen bieden minder profielen aan.

Gesprekken met naasten Veel leerlingen bespreken hun studiekeuze met naasten. Vrienden, ouders of andere familieleden.

Stage Veel leerlingen lopen één of meerdere keren stage. Per school worden de stages anders ingericht: van een zelfgekozen individuele maatschappelijke stage tot een standaard meeloopstage in groepsverband.

Individueel gesprek op school Leerlingen bespreken hun studiekeuze met naasten. Vrienden, ouders of andere familieleden.

LOB les Het doel van de Loopbaan Oriëntatie Begeleiding lessen is om de leerlingen te begeleiden in het maken van een studiekeuze. Per school is er variatie in start en invulling van de lessen.

Presentaties van oud-leerlingen Scholen organiseren oud-leerling bijeenkomsten om leerlingen te informeren over studiemogelijkheden. Het moment en de invulling hiervan verschilt; van presentaties in de tweede klas tot een markt voor vierdeklassers.

Open dagen Vervolgopleidingen hebben meerdere open dagen per jaar. Het doel van een open dag is om leerlingen een indruk te geven van de studie en de school.

Inschrijven studie De studiekeuze is de keus voor een vervolopleiding. De leerlingen moeten zich ingeschreven hebben voordat het eindexamen begint.

Zo denken zij Deze leerlingen overdenken hun keuze in eerste instantie niet. Zij gaan op hun gevoel af, laten zich leiden door datgene wat ze op dat moment denken te willen doen in de toekomst.

Ondersteun ze Het is mogelijk dat ze er, na het maken van een profielkeuze, achterkomen dat het beroep of de studierichting die ze in gedachten hadden niet (meer) bij hen past. Voorkom dit door hen tijdig een realistisch beeld te geven of laten ervaren wat ze willen.

Quotes "Ik wou altijd al iets in de zorg doen dus dat was een makkelijke keuze tussen zorg en economie. En ik had ook wiskunde gekozen omdat ik daar goed in ben."

Ondersteun ze Deze leerlingen luisteren alleen naar advies wanneer zij iemand vertrouwen, wanneer mensen het beste met hen voorhebben en hun dromen niet worden gedwarsboomd. Wanneer dit profiel de mensen die advies geven niet vertrouwt of het advies zint hen niet, kan het advies een tegengesteld effect hebben.

Quotes "Niemand in mijn familie doet dit, ik zou één van de eerste zijn. Mijn vader vindt het gekkigheid dat ik het leger in wil. Moeder zegt: 'Je moet goed nadenken, je moet goed je best doen.' Ze motiveren me om mijn droom achterna te gaan."

Ondersteun ze Een positieve stage-ervaring bevestigt de studiekeuze. Een negatieve ervaring kan hen aan het twijfelen brengen over de studiekeuze of over zichzelf. Help hen in de evaluatie van de stage! Om te voorkomen dat ze oterrecht veranderen in een ander profiel.

Quotes "Mijn mentor heeft mijn studiekeuze bevestigd."

Ondersteun ze Dit profiel is geholpen met een duidelijk tijdsopzet om de studiekeuze definitief te maken. Laat zien welke dingen zij nog moeten doen. Wat wordt gezegd heeft alleen impact als er goed naar hen wordt geluisterd. Voorkom dat deze leerlingen vastberaden zijn op verkeerde gronden door goed door te vragen waarom hun toekomstvisie bij hen past.

Quotes "Het is wel nuttig, maar het is zelfstandig, gewoon wat ik thuis zelf ook doe. Als je hulp nodig hebt dan vraag je het, ik heb meestal geen hulp nodig."

Ondersteun ze Doordat zij vastberaden zijn, is de kans groot dat ze maar in een enkele presentatie geïnteresseerd zijn. Een algemene presentatie over 'hoe maak je een goede studiekeuze' van een oud-leerling zou hen ook kunnen interesseren.

Quotes "Ik heb een brief thuis gekregen dat ik ben aangenomen, dus nu moet ik alleen nog wachten tot na de examens."

Ondersteun ze Wanneer een open dag alleen wordt bezocht, zijn zij vooral op zoek naar bevestiging van hun keuze. Het is verstandig om een vertrouwd iemand mee te nemen om zo samen te overwegen of de studie en alle randzaken (zoals locatie) aansluiten.

Quotes "Ik heb een brief thuis gekregen dat ik ben aangenomen, dus nu moet ik alleen nog wachten tot na de examens."

Ondersteun ze Deze leerlingen weten wat ze willen worden of gaan studeren. Ze zijn niet continu bezig met de toekomst en stellen daarom het maken van een passende profielkeuze waarschijnlijk uit.

Quotes "Ik heb een brief thuis gekregen dat ik ben aangenomen, dus nu moet ik alleen nog wachten tot na de examens."

Ondersteun ze Het is voor dit profiel belangrijk dat zij niet alleen een 'logische' profielkeuze maken, maar ook een profielkeuze die goed voelt. Het is namelijk mogelijk dat de profielkeuze op een later moment niet meer aansluit bij het toekomstbeeld, omdat het toekomstbeeld is veranderd. Een één-op-één gesprek helpt dit profiel in het maken van een passende profielkeuze.

Quotes "Laborant kan ik niet worden door mijn vakkenpakket."

Ondersteun ze De kans is groot dat er niets wordt gedaan met een goed bedoeld advies. Verandering komt alleen tot stand wanneer dit profiel intrinsiek gemotiveerd is.

Quotes "Mijn tante zei dat het misschien minder handig is om de zorg in te gaan als man [...] Maar het heeft niet mijn keuze beïnvloed."

Ondersteun ze De stage is alleen effectief wanneer deze aansluit bij de ambities. Zij gaan hier niet naar op zoek, dus help hen hierbij. Een stage kan deze leerlingen helpen om een realistische blik op het beroep dat volgt uit de opleiding. Tijdens de stage wordt het toekomstbeeld bevestigd of ze beginnen juist te twijfelen.

Quotes "Ik moest stagelopen in een trampolinehal. Daar heb ik echt niets geleerd! Ik wilde leren hoe je een badrijf moet runnen maar ik mocht alleen schoonmaken."

Ondersteun ze Zorg voor goede en transparante communicatie in het maken van een afspraak. Dit profiel heeft niet altijd goed nagedacht over de toekomst. Verwacht daarom niet dat alle vragen in één gesprek zijn beantwoord en plan een vervolgspraak.

Quotes "School had meer informatie kunnen geven over wat ik vroeg. En over wat er in de komende jaren gaat gebeuren."

Ondersteun ze Geef hen verschillende mogelijkheden voor de invulling van een opdracht en toon aan wat de voor- en nadelen zijn van een bepaalde invulling. Op zo'n manier ondersteun je hen en zorg je dat zij bewust initiatief nemen.

Quotes "Niet leuk als anderen beslissen waar je heen moet voor LOB, dat vind ik helemaal niks."

Ondersteun ze Laat inschrijving voor een presentatie niet van snelheid afhangen. Probeer hen tijdens de presentaties inhoudelijk te prikkelen. Doe dit door hun voorkeuren mee te nemen en het persoonlijk te maken om zo aansluiting te zoeken.

Quotes "Het was bij mij niet heel erg beïnvloedbaar. Ik had mijn keus al gemaakt."

Ondersteun ze Motiveer de leerlingen om naar een open dag te gaan en help hen met het bestuderen van de opleiding. Doe dit door hen vooraf een aantal vragen op te laten stellen die ze moeten beantwoorden.

Quotes "Ik vond het leuk om te zien dat die leerlingen op de PC werkten [...] En dan dacht ik 'Wauw, dat wil ik ook leren!'."

Ondersteun ze Plan de inschrijving van de studie en beloon dit. Vier samen de toekomst! De inschrijving zou ook motiveren om de examens te halen.

Quotes "Onder druk van mijn moeder heb ik mij ingeschreven."

Ondersteun ze Dit profiel neemt niet het initiatief om een open dag te bezoeken. Wanneer zij een open dag bezoeken hebben ze niet scherp voor ze op moeten letten. Toch heeft een open dag wel invloed in het maken van een studiekeuze.

Quotes "Ondersteun ze

Ondersteun ze Dit profiel moet herinnerd worden aan de inschrijving.

Quotes "Ondersteun ze

Ondersteun ze Dit profiel moet herinnerd worden aan de inschrijving.

Quotes "Ondersteun ze

Iverige Visionairs

"Je moet zelfstandig worden. Je kunt niet wachten tot andere mensen zeggen wat je moet gaan doen."

- Deze leerlingen hebben een duidelijk idee van wat zij leuk vinden.
- Hebben een goed overzicht van welke stappen ze nog moeten ondernemen en plannen bij voorkeur het uitvoeren van deze stappen.
- Nemen veel eigen initiatief om hun toekomstbeeld te bevestigen en specificeren. Hierbij is er een kans dat zij andere mogelijkheden onterecht uitsluiten.

Nonchalante Standvastigen

"Ik weet gewoon wat ik wil doen, dat is toch makkelijk!"

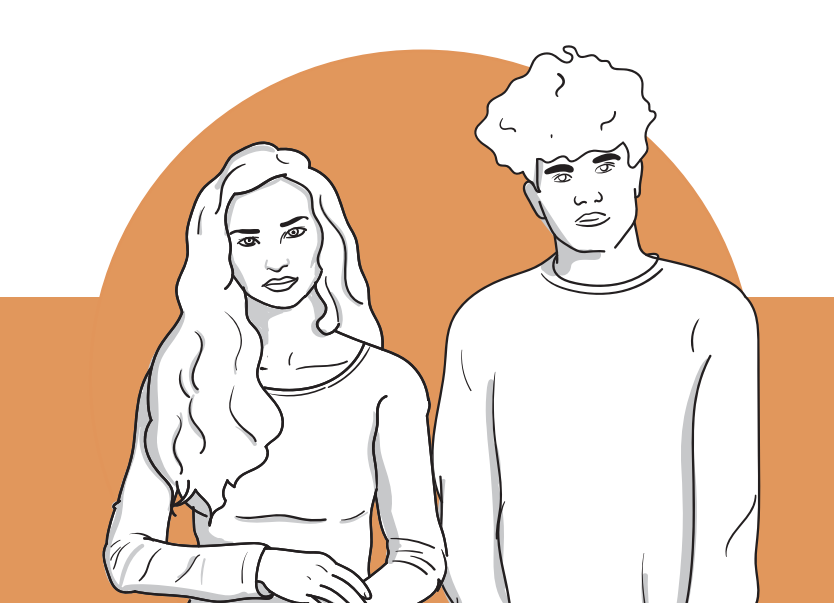
- Deze leerlingen hebben een duidelijk beeld van de toekomst, maar wachten of met het ondernemen van stappen om het toekomstbeeld concreet vorm te geven.
- Het is lastig om hen intrinsiek te motiveren om het toekomstbeeld concreet te maken.
- Zij nemen graag een minimaal aantal stappen om de studiekeuze te maken.

Actieve Verkenners

"Ik ga opzoek naar wat het beste bij mij past."

- Deze leerlingen hebben nog geen concreet beeld van hun toekomst. Daarom zijn zij actief op zoek naar wat bij hen past.
- Het maken van een keuze wordt uitgesteld wanneer zij twijfelen. Ze willen graag een weloverwogen keuze maken door meer te ontdekken en proberen.
- Wanneer zij een keuze hebben gemaakt, ontwikkelen zij zich naar iverige Visionairs.

Volgzame Afwachters

"De stagebegeleider zei dat ik het heel goed deed en dat ik heel geschikt was voor het werk als onderwijsassistent."

- Deze leerlingen hebben geen gevoelsmatige voorkeur voor een vervolopleiding.
- Ze hebben herhaaldelijke aansporingen nodig vanuit hun omgeving om actie te ondernemen.
- Het liefst hebben ze dat iemand anders een studie voor ze kiest op basis van goede argumenten.